

დღიური

* ჩვენს ძალაში ხმა გაჟარდა, ვითომც ხაზინის განკარგულებით, როცა ახლანდელ თვეს მიჯარადრებს კანტრაქტის ვადა გაუთავლებათ, თვეს იჯარა უნდა აიღონ...

რაღა თქვა უნდა, რომ ამ ხმის გამართლებას სსსმ-მონა და სსსმ-ტრელია განსაკუთრებით ახლა, როდესაც ამ თვეს მიჯარადრებზე ამდენი საფუძვლიანი და საპრობლიანი საჩივარი იმის...

* მართებლობის მოამბეში დაბეჭდილია ხელმწიფე იმპერატორისადმი მიმართული აღრესები მუთაისის თავად-ახალშობისა და მუთაისისავე ქალაქის საზოგადოებისა. აღრესებში ჩვეულებრივის სიტყვებით გამოთქმულია ქვემეგრდომობითი ფრანკობანი და მზათ-ყოფნა, თუ საქაროება მოითხოვს, საცხოვრებლისა და სიტყვების შეწირვისა.

* სიღნაღიდან გვაცობინებენ, რომ ოთხმა იქაურ გლეხმა სოფ. შიათმისა და პაპიხანში 5-ახშირის მადანი აღმოაჩინესო. ნახშირი, როგორც იტყობა, ძალიან სქლად და ბლომად უნდა იყოსო. მიწის ზემოდამაც მოჩანსო და შიგ მიწაში სიგრძით ერთ ვერს ნახევარი მანძილი უჭირავსო.

* მითი ჩვენი ახალ-სენაკელი მცხოვრები დიდ მადლობას გვითვლის, რადგან, თქვენის გახეთის წყალობით, ჩვენ წყალი გავიჩინდო. ძორრესპონდენტი გვიუბნება, რომ ჩვენს ქალაქში წყლის გამოყვანაზე თაობაზე განსაკუთრებით მას შემდეგ დაიწყესო, რაც „დროებაში“ ამ საგნის თაობაზე რამდენიმე შენობნვა იყო დაბეჭდილიო. და ამ მეცადინეობას უნაყოფოდ არ ჩაუელიო. ახალ-სენაკის უზღის უფროსის უფ. შერისის თაონობით, ერთის ახლო აღაგიდამ თუჯის მიღებით გამოუყვანიათ წყალი და ქალაქის შუა ალგზე მიიწებულნი, დიდი აუზი გაუკეთებიათ, და ამჟამად იმდენი წყალია, რომ ორ ამოდენა ქალაქსაც კარგათ ეყოფაო.

ამ გარემოებას უნდა მივაწეროთ იაო, ამბობს ჩვენი კორრესპონდენტი, რომ ახალ-სენაკში ახლა უფრო მსწრაფლად მიდის სახლების შენობაო; თუმცა ომიანობას მოელონ, მაგრამ ეს არაფის ამინებსო.

* შერილის სტანციიდან მოგვივიდა ამბავი, რომ ამ დღებში ვი-

ლაქას იქაური უზღის სასამართლოს თაბი გაუტენია და ყველა ქალღლები, რომელიც უფ. პატარისის საქმეს (სახელმწიფო ფულების—ხუთათას მანეთის შექმის თაობაზე) შეეხებოდა, ზოგი დაუწევით და ზოგი მოუპარავით. იმ დამეს უზღის უპრავლენიაში არც ყარაული და არც სხვა არაფინ არ ყოფილა თურმე. ამ საქმის თაობაზე გამოძიება დაუნიშნაეთი...

* ჩვენ მოგვივიდა მსამლოს საქართველოდამ (მოამუღეთილდამ) შემდეგი წერილი:

„ს. რედქტორო! შუშინდამ, სტამბოლიდან მოვიდა ესკიბის (ჯარების) უფროსი, შერქუვაშა. სასღვარი დიარა, სოფელს დახედა; მთა-გორა არდღილები ნახა და თქვა: შემიძლება ამ არდღილებზე დეკრის დადგომა...“

„ამას გარდა, ძიავ, ამბავი რა გიხბრა: ცხის-ძირს 6 შინი (ათასი) კაცი არის, შერქულეთში ნახევარი შინი. მსოფმტეს ერთი შინი ქე იყო; 2 შინი მილინტო ამ დღებშილ გამოვა მომუღეთით. ამას გარდა, ჯარებს კდო მოვიღან. ჯარ შერობა, ძიავ, არ არის.“

„ახალი ქალღის (ქალღლის) უფლი გავსკა ჩვენმა შადიშამ. იითი ალიშერი-შობა გვიქირს, კარგათ ბევრი ვერცა ვიცნობთ. რუსსს თუღოს, ძიავ, ჩვენშილ ასლა დროი მოუვიდა; აქამდის მანგარნი ქალღი 17 ყურუშათ (შაურათ) გადიოდა, ქსლა 21 ყურუშათ საქანულად იღებენ და 20 გუბნუსა ტვიმც ტრას მიქცემენ, თუ ღინდ; ამის ჰჯავრი ნუქმძ.“

„აქი რე. თხილი—ჩხუბი იქნება, თუ არა. ამ გავსეზულზედ შევეთღის შობანშილ, სიბინდით დ ქურთული კი არა, ცარილი საწდაღები ძალათი გაყადინ და შემოყვდენ; ქსლა; ძიავ, გუშინდამ ორი ცეცხლის ვეში შემოვიდა ესკიბით სამსე. მთელი ჩურღესული გავვირდით; ავი მამას არ მოსწობა და პასას, ვლაპარაკობდით და სალაპარაკოც არის. 200 მენძილზედ წინაშენობედ ვერ მოვიდოდა აქ შდის ცეცხლის-გეფე.“

„ზორიდან მივიღეთ ჩვენ შემდეგი წერილი: თინოტრეიქ მიგინო...“

„ჩვენ კანონად დასდით, რომ ვიღრე დაჯღაფების და ზარბაზნების სემეს არ გავიგებთ, ან სალაქორდ გაცყოლჯარს უქანზე დაბარქულს ბრ განაბეთ, არაერთარ სემეს ყურთ აღარ უკდოთ ბატონო, გაპქორეს საქმეს; შარ უქანსკენელია, უქანსკენდითაქნა და ამის გამოაზნუსულონ კიდეს!“

„როგორც სხვა ძავეასიის მხარეში,

ავრეთვე ზორსა და მის მზარზნედაც შემოწერილია ჯარი ასხედორი კაცი. როგორც ამბობენ, შნშ კაცზე მეტი ხედება ზორის მზარასაო და საკუთრად ზორზე 21 კაცია შემოწერილიო.

„რამდენიმე სოფლის საზოგადოებამ ჩამორყავს კიდევ თავიანთ ხვედრი მილიციის კაცები ზორის მზარის უპრავლენიაში ჩასაწერათ. მითო მილიციონერს აქას. დანიშნული სოფლის საზოგადოებიდგან ამ ხელად ერთი ხელი ტანისამოსი და ერთი ხანჯალი და ამასთანვე ორი თქმანი ფული; დანაშთენი ყოველივე სახელმწიფოთ მიეცემათო.“

„ამ შემთხვევაში სოფლის ხალხი უფრო საქებად მოიქცა; ზორში კი კინალამ რწყილიდგან სპილო დაბადეს; ზოგი ამბობდა—ვინც მეორე გილღის ვაჭრათ არ არის შერქცხული, ყველანი ვალდებულნი არიან ჯარში ჩაეწერნენო; ზოგი კენჭით არჩევას აპირებდა. ძუძუმწოვარა ბავშვიც კი ამ საგანზედ სჯიდა. ასე გაზინჯეთ, ორ-სამ დღეში გილღის ფულიბარე ორას-ორმოც და-ათ თუნიამდე შევიდა ქალაქის ხაზინაში: ყველანი ცდილობდენ მეორე გილღის ვაჭრის ხარისხი მიეღოთ, რომ თავიღგან აეცილებინად ხმალი და ომი!“

„მართლაც დაწარმოიდგინეთ: აბა რა ექმნათ, თუ ზოგი იმისთანა ურევიან, რომ ომი ურჩენია ლხინს, ზოგსაც იმისთანას იპოვიან, რომ აკლბარში რა თოფი გავარდეს, შერაზე სარდალში შეძვრება! ან კი რას გამოადგება ამითანა ხალხი გაცხარებულ ომიანობას? შოპო რე. თინოტრეიქ მიგინო...“

„რღა ბევრი გავაქარსურთ: გორელებმაც მსურველები აღმოაჩინეს იმავე პირობებით, როგორც სოფლის ხალხი და 21 კაცი ჩაეწერენ კიდეც.“

„დროების“ კორრესპონდენცია

ქუთაისი, დეკემბრის 31 ს. მსერთი ასათია მ მენდერი ტაროსი მადგას აქ; წარმოიდგინეთ, დეკემბერში წყნარი და თფილი დღეები; დამე ვარსკვლავებით მოკაშკაშებულნი ცა და დლით გვარიანი მცხუნავი მზე. აგერ-აგერ ზოგიერთ ხეებმა ფოთლები გამოიღეს. ტყემლის ხე აჰყავდა და ტყემალი გამოიტანა. მთუ გნებავსთ, შეგიძლიანთ ახალი ტყემალი მოხარშოთ! მუთაისში კი არაფინ ჰხარშავს ამ ახალ ტყემალს; სიმყავეარ-

უყვართ აქ; სიტკობებს უფრო მისდევენ.

მუდამ დღე ბუტყარო. სასესა მთა სერიანე ხალხით, ათასნაირად აჭრელებულით, როგორც გარეგნობით, იე მინაგნობითაც. შინაგან უცხოი

აქ შეხედებით ჩოხასაც, სერეთსაც, წვეროსნობასაც, უწვერობასაც. აქ შეხედებით მხედრობსაც, რომლებს ცქიტი მოძრაობა და დეზების ჩხარა-ჩხური ვინ იცის რამდენნაზ გულს აღელვებს, და არა-მხედრებსაც.

აქ შეხედებით ყოველ დღე ბუღვარისა და ქუჩების მთელავებს, რომლებიც ამბობენ, რომ ჩვენი დრო არ მოაუღა ჯერ და მიტომ არაფერს ვაკეთებთო.

აქ შეხედებით იმისთანა კაცებს, რომლებიც კვირაში ხუთჯერ ექს-ჯერ ჩამოირბენენ ხოლმე რამდენსამე ოჯახს, რომ იქ მუდამ თავის პატიონობაზე და სარგებლობაზე ილაპარაკონ; რომლებიც ნავავს ჰხეცენ ხოლმე ერთი ადგილიდამ და მეორეზე ჰყრიან. ამ ყმაწვილებს აქ კაი ბიჭებს ეძახიან; ისინი მიღებულნი არიან ინტელიგენციურ ახალგაზრდობის წრეში.

აქ შეხედებით ზოგიერთ ახალგაზდა „კნიაზებს“, რომელნიც ბრძნულის სახით და წვერებზე ხელის სობით მიძიმედ, ტანის რხევით მოძკვებიან გვერდით რომელსამე დიდს შირს, დიდს „კნიაზს“. ჰგონია კაცს ამათ დიდი რამ ტვირთი უნდა აწეოს, აღმოსავლეთის საქმეების ბედო იქნება ამათზედ იყო და მსურველები, ისე მიმედ დადიან. იპაოფენ, მშფული ხალხი, მთელი საზოგადოება ერთი უპრალო ქაა; ათაიც რომ მიუყვანოთ არა-კნიაზი და ყმეად დაუ ახლოთ, თუმცა ბატონობა მათ ძრიელ უყვართ, არასგით არ გაჰსცილიან იმათში, ამ დიდ კაცთან რასაც მათი კუჭი კმაყოფილებას გრძობს. აშათანს ვისმე ერთი ათათასი მანეთი რომ მისცა, როგორც თითონ იტყვიან, დიდს საქმეს მოაზდენდენ, მთელს მუთაისს დაატრალებდენ; მაგრამ ოთხას ხუთას მანეთამდის ფული თუ ჩაჰპარდათ რომლისამე საზოგადო საქმისთვის, იმას კი უცებ შექცერებენ, სინღლისს შეუწუებელად და შემდეგ ხმასაც აღარ გავცემენ.

აქ შეხედებით ისეთ პირობებს, რომელნიც ამას წინეთ მეტისმეტად მოზდომილნი იყვნენ, რომ საზოგადოებრივ სამსახურში რამე ადგილი ემოვნათ, მუთაისში დაბანაკებულნიყვნენ ვითომც იმისათვის, რომ გარდა თუვის სპეციალურის საქმისა სხვაც

რწმუნდება თავისი ცოდნის სიტყვაში და სცილობს იცოდეს მეტი. მეც ვგრე; მთუცა „დროებას“ ვკითხულობ, „მართობი“ წამიკითხავს და „მუთნის-ღელას“ ვკითხულობდი, მაგრამ კადე მინდა სხვებიც წავიკითხო, რომ მეც ი მარტო ორიოდე წიგნის წამიკითხველი და ამის გამო მოუთმენელი არ მიწოდონ. მართლა, „სასოფლო ბაზეთი“? რაღაც ძალიან დაგვიძვირდა იმის ნომრები და კინალამ არ დამავიწყდა, რომ იმასაც ვკითხულობდი...

სხვა რიღასი იმედი უნდა მქონდეს, არ ვიცი! ჰო! იმედი მაქვს... „მაქვს“-მეთქი?! იმედი არა მაქვს, რომ ჩვენი პატრონანი სოფლის მოხელეები მოიქცენ; რომ ისინი სწორე გზას დაადგენ, თავიანთ საქმეებს ბეჯითად მოეკიდენ; უიმედო ვარ, რომ ისინი შემწეობას მოგვცე-

მენ შკოლების საქმეებში! მაგრამ ის იმედი ხო მაქვს, რომ ვისიც ჯერ არს ჩაავინებენ, რომ ხალხმა პატა შკოლებისთვისაც იზრუნონ და არ იყვნენ ისე გულ-აკურგებულები, როგორც ხლა ზოგიერთ სოფლებში. შევლავრის იმედი მქანია, რღა! ტყვილა დავამატე ზევით სიტყვები: არცა მაქვს-მეთქი.

ღიან, ყველაფრის იმედი მაქვს! და იმიაშ-ტბილობით დამიბერდი, მკითხველო, როგორი სიამ-ტბილობითაქ მე დღევანდელ დღეს ვატარებ: ვისაც არ შეეხებები, ყველა მამაავით მექცევა; გუშინ რომ კაცს ჩემი სისხლი სწყურდა, დღეს ის ხელში კამფეტებს ან ჩურჩხელებს მავდის და „ავრე ტბილად დამიბერდი!“ მეუბნება; გუშინ რომ გამარჯობის თქვა არ უწოდდა, დღეს ის საყვარელ ძმას მიწოდებს, მეხვევა, მკოც-

ნის და თავდადებულია ჩემთან ყოველ გაჭირებაში უდელი გამიწიოს! მითი სიტყვიო, დღეს მტერი მეგობრათ მიხდება და უქანსკენელი მამა-ძმათ. მსურვალე გულთი გინატრიდი ღმერთთან, რომ ნეტაი მუდამ ესეთი სიყვარული და ერთობა, —რომელიც არის ნიშანი, დამამტკიცებელი სულიერი წარმატებისა, დაუფასებელი საუწვე და გვირგვინი კაცობრიობისა, — მუდამ სუფევდეს ჩვენს ხალხში.

მაგრამ, ოღე! მთუ მატყუილებენ ეს იმედები! მთუ დღევანდელი ესეთი ყოფა — ქცევა მარტო გარეგნული და მინუთულია; თუ ჩვენი ხალხი, როგორც რუსები იტყვიან: „На словах только, на сердце делом!“ მაშინ ვინატრიდი, თუმცა შეუძლებელი იქნებოდა, რომ ჩვენი ერთი წელიწადი ოთხ-ხუთ წელიწადე-

ბათ დაჰყოფილიყო: რომ მალ-მალ მოსულიყო ახალი წელიწადები და ამ დღებში მაინც არი დავენება ერთობა, ძმობა და სიყვარული ქართველობისა!

რადგანაც ყმაწვილობიდანვე ნაქადაგვი და აკრძალული მაქვს დღევანდელ დღეს მომეტებული ლაპარაკი, ამისთვის ბერეს აღარ ვილაპარაკებ და ამითი გავათავებ, —ხუბრობა არ არის—ბევრი ლაპარაკი, მზედობა რომ „დამებდლოს?!“

ბევრი გამოეწყო რამე და გაცოცხლებიანთ გონებითი ცხოვრება ჩვენი საზოგადოებისა; მაგრამ ახლა, როდესაც ეს ადგილები იშოვნეს და დანაყდნენ, კრისტს აღარ იღებენ, კეთილ-ცხოვრებას მიჰყვებიან ხელი...

მკ, საშინლად უხეიროდ კი ვატარებთ ღრობას: არავითარი გონიერული თავის-შექცევა, არავითარი სასარგებლო დროს ვატარებთ აქ არ არის. მხოლოდ გახუტებული ქალაქის თამაში და დაუბლოლებელი ლატარეები.

შარშან ქართული წარმოდგენა გვექონდა ხშირად, ახლა ისიც გაძვირდა.

მართის სიტყვით, გული შეგვიწუხდა, არ გიცით, რა ვქაუთ. მაგრამ წახნი გულნი კი არ არიან მოწყენილები დეზების წყალობით... ან! დეზებო, დეზებო! რა კარგა შერეზით, რომ ასე ჰჩინარობთ, და უფრო მეტს იხამდით კიდევ, ბევრს გულში დაჰალებდით სხვა-და-სხვა იმედებს, რომ ახლა მხედრული დრო არ იყო.

ახრებული რამ კია ეს ნაზთა გულთა შექონნი არსებანი: შორიდგან მათს შეხედვას არაფერი სჯობს, ახლოს კიდევ უკეთესია, ალტაცებაში მოჰყავებარ მათ ცქერას. მაგრამ ერთი საზღვარი უდეს ამ კმაყოფილებას. ღიბი ხანი არასოდეს არ უდა დაჰყოთ ამ აღამინებთან, თავი მოგებზრდებთ. მკუთხ სოლომონ ბრძენი რომ იყოთ, გამომეტყველებით ღვითი, და ენის სანსალით აღვოკატი, ერთ-ორ ნახევარ მთლად გათავლება თქენი ბაასი. შემდეგ თქენი პოეზია იქცევა პროზად, გულის აღმზუნებელი მშერბათ-უბრალთა მომაკვლევათა და თქვენ წინ ჰრჩება არცა მარტო გარეგნობის მექანი. მაგრამ ამ ნაკლებეფანებასთან ერთი ღირსება მაინცა აქვს მას: „მცირესა ზედა კმაყოფილია“; არც სხვაში ჰხედანს არასფერს გარდა გარეგნობისა. საკმაოა რომელსამე საგანს, რომელსამე საქმეს დიდი სახელი დაერქვას, ბრძკინადეს მალიან და მრთელი მისი თანაგრძნობა ამ საგანზე ამ საქმეზე იქნება მოქცეული. ეს თანაგრძნობა მდგომარეობს იმაში, რომ „ობს!“, „ახს!“, „უი!“-ს ძახილს ბოლო აღარ მოეღება.

ხვალ ახალი წელიწადი დადგება მს წელი კი რაღაც ახრებულად თავდება. მითქუ ბურანში ვიყვეთ განვეუღონი, წინ ველარას ვხედავდეთ. მნახოთ, რა იქნება ამ ახალ წელიწადში. მნახოთ, რა მოჰხდება ახალი, რომელიც განასხვავებს მომავალს წელს წასრულებინგან. ში, თუ მომავალი წელიც გავიძველდეს ისე, რომ არავითარი კვალი არ დასტოვოს ჩვენს ცხოვრებაში ხეირიანი!... მაგრამ არა, იმედი ვიქონიოთ...

არც მარტო იმედი გვარგებს, თუ ხელებიც და გონებაც არ გავანძროთ. პრიან ისეთი კაცები, რომელნიც ამბობენ, რომ ყველაფერს დრო მოიტანსო; მაგრამ სანამ იმათ არ აუხსნიან—ჩვენთვის რა ცხოველია ამისთანა ეს „დრო“, რომელიც შემწეარ მწყურებს მოტანს და პირში ჩაგვიღებს, სანამ ჩვენ დარწმუნებულები ვართ, რომ დროს წარმოდგენა შეუძლებელია გარეშე კაცის გრძნობათა, მოსაზრებითა, მოქმედებათა და ბუნების მოკლებითა, —ჩვენ ყოველთვის უნდა ვსცდილობდეთ, უნდა ვმოქმედებდეთ ჩვენის ცხოვრების გაუმჯობესებისათვის. ამასობაში დროც მოვა და თა-

ვის მოსატანსაც მოიტანს, ანუ კიდევ უკეთა ვთქვათ: დრო თითონ ჩვენ უნდა მოვიყვანოთ.

მინუსდაფიკა

გორი. იანვრის 7-სა. ჩვენც როგორც იყო ძველი წელიწადი წარსულ საუკუნოებში გაუჩიეთ. მუშა-ცა სხვა ქალაქების-და-გვარად არც ბალები ვამართულა აქ, არც ვეზირი ძველი წლის გასაცილებლად და ახლის მისიგებებდა; მაგრამ რა უყვართ? აღბათ ეგაც წერა!

საზოგადოთ მაინცა-და-მაინც ის უწინდებული მამა-პაპური, ძველებური ქართველური ჩვეულებები და ხასიათი აღარ ატყვია ამ დღესასწაულებსა, თან-და-თან როგორღაც უნდობლდება. მხლა ყველანი ერთმანეთს ეკვით შეეუბნებთ და მანა საღამე აქ უწინდებულ ჩვეულებას და სიყვარულს რაღა ალაგი აქვს.

ძველი წლისა ბევრი კეთილი მოგვაგონდება, ბევრი ბოროტიც, მაგრამ ნაკიან წელიწადი სწორეთ რომ მანკიანი იყო. მუშა ეს ასეა, მაგრამ ისე როგორ ვაივლის მთელი წელიწადი, რომ ვეთან კარც არ მოიტანოს-რა? ისე როგორ იქნება, რომ აღმართს დაღმართიც არ ჰქონდეს?

კეთილ მოვლენათაგან ბოროთების-სხვათა შორის შეადგენს —სამასწავლებლობეზინარია, რომელმაც წელს გაუღიმა ჩვენს საქართველოს და რომელსაც არის დამოკიდებული ჩვენი ხალხის იმედი, რომ იქიდგან რთხილდე წლის შემდეგ უქცეულად გამოვლენ ახალი თაობის გამნათლებელი მასწავლებლებნი. ღვით, ყოველივე ამ სასწავლებელში საქმეურად მიდის და, როგორც ისმის, თუშ-ცა მოსწავლენი საქართველოს ყოველ მხრიდან მოგროვდნენ, მაგრამ უმეტესობა იპერლებს ეკუთვნით.

მეორე კეთილ მოვლენათაგანს ეკუთვნის ბოროტი ახლად ქალაქის მმართველობის დაწესება. მუშა კი ჯერ ჯერობით ჭოკაჭმივე თავდება, მაგრამ რა თქმა უნდა, რომ მთელი ქალაქის მმართველობისა არ არის, და არც ასე ჩქარა მოხერხდებოდა ნაყოფის გამოღება.

ამბობენ, რომ ბევრი კეთილი საქმე სწავლიან ჩვენი ქალაქის თავსაო, მაგალითებრ: ქუჩებს განათება, ქუჩების სუფთათ შენახვა, სადაც საჭიროა, ქვიშის დაყრა და ქვის დაგება, მეტადრე იმ ადგილებში, სადაც, როგორც პარატის მთაზე ზამთარ-ზაფხულ თოვლი არ იღვია, აგრეთვე იქ ტალახები, როგორათაც: სასწორთან, ფოტის კანტარას გარემეზო და სხვა.

მაგრამ ეს თქმა საქმეთაც მხოლოდ მაშინ გარდიქცევა, თუ რომ ყოველ სახლის პატრონს ვალდებულად განდინ, რომ თავიანთ ქუჩა იქონიონ ისე, როგორც ქუჩა და არა სანაგვე, რომ ვისაც კი რა მოხედება—ნაგავია თუ უწინდურება—ქუჩებში უკვრენ ხოლმე თავს! და მეტადრე ტალახების დროს მთელი გოდრობით მოაქცევენ ხოლმე შუა ქუჩაში: „რა უშავს, ტალახში ვირევაო...“ და ასე გაშიჯეთ ფეხისალაგებათაც ქუჩებს ხმარობენ და რამდენიმე წლის ერთთ შეგროვილი უსუფთაობა ლაება და საზარელ სუნს უშვებს.

როგორც გინდათ ბძანებთ, მთელ ქალაქ ერთთ ერთი ქუჩა აქვს მონიანი და აქც კი ბევრჯერ ნახამთ თხრილებს ნაგვით ამომიოებს და მწვანეთ ხავეს მოკიდებულებს. მანა არ შეიძლება კანონად დაედვას ყველა სახლის პატრონს, რომ თავის

სახლის წინ კვირაში ერთხელ ქუჩა დაგავს და თხრილებიც ამოასუფთაოს? მე მგონი, რომ საძნელოთ არ მიიღონ, რადგანაც ის უწინდურება იმათვე აწუხებთ. მეტადრე ვაიმის ბრალი, ვინც ვიწრო და მიკრუბულ ქუჩებში მოჰყვება.

მხლანდელ პოლიტიკურ გარემოების დროს შინც, როცა ჯარი ერთი რიგობა მოდის და მეორე მიდის, თუ სისუფთავეს ყურადღება არ მიექცევა, გახედვით შეიძლება იწინასწრამეტყველოს კაცმა, რომ, არამთუ სხვა სენი, ხოლერაც ადვილი მოსალოდნელია. მერე ამ უქიმობის დროს კი სამქცე მოგვივა; ამოდენ ქალაქში ერთთ-ერთი მანარს ექიმი-ლაა, დანარჩენები სულ საძმრად განხვეტნენ. წინა წლებში აქ ერთმა ექიმმა უუ. მიწნეესკიმ ძალიან მიითვისა აქაური ხალხი და საზოგადოებაც მას განუსაზღვრელ ნდობას და სიყვარულს უტახდებდა, მაგრამ, როდესაც ბოროტი სამხედრო საავთმყოფო გაუქმეს და ხსენებული ექიმიც შორდებოდა ბორს, გორელებმა იგრძნეს მისი საქმიობა და მთავრობას სთხოვეს: „მე ერთი კაცი ჩვენ დაგვითმეთო.“ მთავრობა თანახმა გაუხდა ამ თხოვნას, რასაკვირველია, იმ პირობით, რომ ხსენებულ ექიმს სამსახური ისევ სახელმწიფო ჰქონოდა, მაგრამ ჯამაგირი ქალაქ ეძლია. ამ საქმემ ჯიბედმდე რომ მიატანა, მაშინ კი ისევ უარი განაცხადეს: ქალაქს შეძლება არა აქვსო და ყოველ წლივ რომელ წყაროგან ვაძლიოთ ჯამაგირად, საცა იმდენი ხარჯი ხდება საზოგადოებას, თითო-ორიოთხ მაინეთი რომ ექიმისაც გარდახნოდოთ, საძნელო არ იქნებოდა. მაგრამ რა, ქათ-მა სთქვაო! ხარი დაკლეს ზედ წამაკლესო, მსხვარი დაკლეს კიდევ ზედ წამაკლესო! —ბრალი საწყალი ხალხისა, თვარა შეძლებულები მთილისიდანაც მოიწვევენ სხვა და სხვა გამოჩენილ ექიმებს.

ილია აღსაზრდელი

უსხო ქვეყნები

კონკრეტული დასასრული

თავი დამე თითქმის არავის ჰქონდა იმედი, რომ ეს ძონჭერენცა რასამე ვაარიგებდა და რუეთსა და მსმალოს დაათანხმებდა; არ ჰქონდათ იმიტომ რომ მიტყადა-ფაშა, რომლის ხელშიაც იმყოფება ამ ქამად მსმალოს ბედი და უხედობა, რომელზედაც ომიანობისა და მშვიდობიანობის გადაწყვეტა დამოკიდებულია, იმ თავითვე ამბობდა, რომ ჩვენ არაფერს არ დაუთმობთ რუსეთსაო, რომ ჩვენ ომიანობის არ გვეშინიან, რადგან დარწმუნებული ვართო, ერთი რომელიმე დიდი სახელმწიფო შეროპისა უქველად ომიანობის დროს ჩვენს მხარეს დაიჭერს და მოგვეხმარებო.

ამიტომაც იყო მიტყადა-ფაშა ძონჭერენცაზე ასე ამაყად, ასე დიდუფლად.

ახლა, როგორც დეპეშებიდამ შეიტყობთ, თუშცა ყველა წარმომადგენელი შეროპისა წამოვიდნენ სტამბოლიდამ, მაგრამ ომი ჯერ კიდევ არ გამოცხადებულა და ეს კიდევ იმან არ მოასწავებს, რომ ომი უქველად უნდა იქნეს და ან თუ იქნა, შეროპა უქველად მსმალეთის წინააღმდეგ არს დაიჭერს...

მსმალეთის ახალე ქვეყნებში ის გამოცემამ ყველა უფრო ეს პატარა სახელმწიფო ააღლევა, რომელიც ცოტაც არის დამოკიდებულია მსმალოსაგან (წელიწადში გარდაქილ ხარჯს აძლევს), მაგრამ რომელსაც თავის თავე სრულიად თავისუფლად მიაჩნია. ამ კონსტიტუციის პირველმა მუხლმა ააღმფოთა რუშინია; ამ მუხლში სწერია, რომ მსმალოს იმპერია ერთი და განუყოფელიაო; რუშინიამ შეურაცხყოფად მიიღო ეს და იმის ნაცონალურ კრებაში ამაზე ერთი ყაყანი და ბაასი შეიქნა.

მაგრამ, როგორც ამბობენ, საქმე მშვიდობიანად გათავებულა: რუშინის ელჩისათვის, ბრატანოსთვის, რომელიც განსაკუთრებით ამ საგნისთვის იყო სტამბოლს გაგზავნილი, მსმალოს მმართველობას გამოუცხადებია, რომ ის თანახმა ყველაფერში და მყოფილოს რუშინის მოთხოვნილება.

დიდს მნიშვნელობას აძლევენ ამ გარემოებას შეროპის პოლიტიკოსები: თუ რუშინია და მსმალო ერთმანეთში მოთავსდნენ და რუშინია დათანხმდა, რომ თავის მხრიდ ნეიტრალიტეტი გამოაცხადოს, მაშინ, ომიანობის დროს, ის რუსეთის ჯარს არ გაუშვებს თავის სახელმწიფოზე და ეს რუსეთს დიდს დაბეკოლებას მისცემს.

ამბობენ

ამბობენ, რომ ამას წინათ ჩვენს ქალაქში ერთი იმედიანი თავადიშვილი ჩამოსულს და ერთს ძველს, თავადიშვილების სასტუმარში ჩამოხატა.

საიღამაც იყო, კინტოს შეუმჩნევია, რომ ამ თავადიშვლს ას მანეთიანი ქალაქის ფული ჰქონია. მისულა, საიდუმლოთ უღაპარკინა, რომ ყალბი ათას მანეთიანი ბილეთი მატეხო, ას მანეთს თუ მომცემ, მოგცემო, შენ იმერეთში ადგილად გაასაღებო, ძღუნ ოსტატურად არის გაკეთებული და სხე.

საუბედუროთ, ყველა აღამიანი ფულის მოჭვარე, და იმერელი ხომ ფულის სიყვარულში არავის უკან არ ჩმოუდგება; მუსცდა, ვაბრაცდა ჩვენი იმერელი თავადიშვილი, გამოართვა კინტოს ის ყალბი ათას მანეთიანი ბილეთი და ნამდვილი ას მანეთიანი კი მისცა. მაგრამ უხედურება ეს არის, რომ შინ რომ მივიდა და ნახა, აღარც ყალბი გამოდგა; უბრალო რაღაც წიფელი ქალაქის ნაგლეჯი იყო, რომელიც ნახევარ გროშათაც არ ღირდა!

ამა ამბისა მორალი: ბევრის შემეძნის მსურველი (განსაკუთრებით მუქთად შეძენისა) ხშირად ცოტასაც ჰკარგავს...

ამბობენ (რასაკვირველია, ბოროტი ვნები), რომ ამას წინათ რომ თთილისის ძღუბას ქვეშ ეთს მშვილიაქ ნემეს დუქანი დაეწვა, „სტახში“ ჰქონია 8,000 მანეთში შეტანილი და ხალხი კი ერთ-თავად ლაპარაკობს, რომ იმას 200 მანეთისაც არა ჰქონდარაო.

შემდეგი „სამამობენო“ ამბავი მოგვივია ჩვენ ზემო-იმერეთიდან:

მართა ჩვენებურმა კაცმა ამას წინეთ მოიყვანა გვირგვინ ნაკურთხი ცოლი, რომელსაც ბევრი მაყრები მოჰყვა. მსმალზე მაყრები ძლიერ შეზარზობდნენ.

მით მაყრთაგანს, გამოჩენილ დონშუანს, ძლიერ მოეწონა სიძის ახალგაზდა ქვრივი რადლი. შმის დროს ჩუმათ ბევრჯელ ესროლა დარგალბებული პურის გული რომლითაც ამ ქალს გარეთ იწვევდა... მისა!

ლაპარაკებლად. შალმა ჯერ ყური არ ათხოვა. ბოლოს თვალის ქნევა დაუწყო. მოთმინე- ბიდან გამოსული ქვრივი გავიდა გარეთ.

ეს უნდოდა ამ დონ-შუანსაც! შალი დაჰყვა ნებას მის ტბილს სიტყვებზე და უთხრა, რადგან სხვა შენობა არ არის, ამ სათხებოში შევიდეთო. (იქვე სახლის გვერ- დით ერთი დიდი სათხებო იყო).

„ზანარბაღი დონ-შუანი შევარდა სა- თხებოში შალმა მსწრაფლად კარი ჩაუკეტა, და აწაიარა ზვენი დონ-შუანი დარჩა ღამე თხებთან, რომელიც დაფთხენ და რქებით რამდენჯერმე დაეჯახნენ.

„ბევრი ეძიეს ამხანაგი მაყრებმა, მაგრამ ვერ ნახეს. იმ კაცს ჯადოს (ქალის შესა- ყვარებელ წამლს) ეწამებოდნენ და დარ- წმუნდნენ, რომ, უთუოთ, ქალი მოჯადა ვინმე და მან წაიყვანაო.

„ღლით მაყრებმა საკლავის გამოყვანა მოითხოვეს. შვირმა ქალმა უთხრა მაყრებს: „ერთი დიდი ვაცი მყავს სათხებოში დამწვე- დეული საკლავათაო და იქ მობრძანდითო.“

„ზაიშიშვლეს ხანჯლები და დადგენ აქეთ- იქით სათხებოს კარზე, რომ გამოსვლისათა- ნავე ვაცს თავი გაადებინონ. შალმა თუ არა ქვრივმა ქალმა კარი, ვაცის მაგიერ, უშველე- ბელი კაცი გამოძვრა... მაყრებს ხრმლები ხელში შეაშვედა...“

„ამბობენ, რომ საქართველოს ერთს პატა- რა ქალაქში ამას წინათ დიდი ამბავი მოხ- დავა: მასკარადი ყოფილა ამ ქალაქის ერ- თადერთს კლუბში, კეთილი მიზნის სასარ- გებლოდ. მასკარადში, რასაკვირველია, მთე- ლი იქაური „დიდ-კაცობა“ და პატარა-კა- ცობა დასწრებია, ბევრი ქალები. შრთს ქალს გვერდით ჩაუვლია ადგილობრივ ბობოლას- თან, მიუხედავად და უთქვამს:

— თქვენც აქა ხართ! მე კი მეგონა, რა თქვენ გეძინათ!...

„აი ეს გაზღავთ ის დიდი ამბავი, ის სა- შინელი შემთხვევა, რომელზედაც ამჟამად მთე- ლი ის პატარა ქალაქი ღაპარაკობს თურმე..“

ნარკვი

სანარკვი ნათქვამობანი

ერთი და ორი

პირი ჩვენ გვაქვს მარტო ერთი, ყური კი ორი. — რისთვის? — მეტი გაიგონე და ნაკლები ილაპარაკეო.

პირი ჩვენ გვაქვს ერთი, თვალი კი ორი. — რათა? — მარჯერ შეხედე და ერთხელ სთქვიო.

პირი გვაქვს ერთი, ხელები კი ორი — რათა? — მრი სამუშაოთ, ერთი საკმელათ.

×

პატოსანი სიტყვებით ენა არ გახმება; თავს დაკვრით ტვინი არ გალყდება; ხელის ჩამორთმევით ხელის გული არ გაცვდება.

მაშ რათ თაკლობენ ზოგიერთები ამე- გბის ასრულებას თავიანთ ნაკლებებთან?

- ტიტია, წადი ითხოვე!
- მუცელი მტკივა!
- ტიტია, მოდი, თათარა ჭამე!
- სად არი ჩემი დიდი კოვზი?
- რას აკეთებ, ტიტია?
- არაფერს.
- მაშ რათ მოსულხარ?
- შენ უნდა გიშველო!

თეოფ. კანდელაკი

პირველი 1864 წლის შინაგა- ნი სისხის მი 24 ტირაჟი, რომელიც მოხდა პეტერბურღს, ამ 3 იანვარს 1877 წელს:

№ სერიისა.	№ ბილეთისა.	ჯამი მოგებისა.
17,088	12	200,000
5	13	75,000
12,043	44	40,000
2,847	24	25,000
5,232	30	
13,313	9	10,000
2,298	37	
1,289	3	
15,708	13	
3,194	22	8,000
6,199	27	
19,668	21	
12,957	39	
673	50	
10,580	14	
2,296	4	5,000
9,707	31	
6,004	26	
13,666	9	
9,036	31	
16,094	10	
14,948	49	
13,803	18	
17,977	27	
1,665	39	
17,467	44	
1,996	48	
5,720	30	
955	50	
408	26	
11,653	35	1,000
6,320	20	
2,865	38	
2,098	45	
4,717	19	
4,475	10	
10,427	35	
7,442	19	
9,306	41	
14,320	25	

განცხადებანი

ქალაქის ბაზაზომისაგან

თფილისის ქალაქის ბაზაზომი ამით აცხადებს საყოველთაოთ, რომ, ქალაქის რჩევის გადაწყვეტი- ლების თანახმად, ბამგეობის თანდა- სწრებით, ამ წლის 8-ს დანიშ- ნულია უკანასკნელი მამარობა (ტორგი) ქალაქის შემოსავლის წონისა და ზომის იჯარით მიცე- მახედ. პირობები დამტკიცებულია ქალაქის ბამგეობისაგან. იჯარის ვადა არის სამი წელიწადი, რომელიც ით- ვლება იმ დღიდან, რა დღესაც იჯარა დამტკიცებული იქნება.

ვისაც ამ ვაჭრობაში მონაწილეო- ბის მიღება სურთ, უნდა წარმადგინონ ჯერაგანი დოკუმენტები და გირაო, რომელიც იჯარის წლიურ ფასის ნახე- ვარს უნდა უდრიდეს. ეს გირაო უნ- და იყოს: ან ნაღდი ფული, ან კრედი- ტის ბანკის ბილეთები და ანუ სხვა სარგებლიანი ქალაქები.

ბანცხადება ვაჭრობაში მონაწილე- ბის მიღებაზე უნდა წარადგინონ ქალაქის ბამგეობაში ან სიტყვიერად და ანუ დაბეჭდილის კონვერტით ნაშუადღევის 2 საათამდინ.

ვაჭრობის შედეგი ქალაქის რჩევი- სგან იქნება დამტკიცებული.

(3-1)

LA VELOUTINE

(ველუტინი)

ერთნაირი ბრინჯის კუდრი (უმარილი), ბისმუტით გაკე- თებული.

ისეთი ზედმოქმედება აქვს აღამიანის ხორცის კანზე, რომ აღბობს და ახლოგაზდა აღ- მიანის კანს დაამსგავსებს. ძანს ეკერება და არა სჩანს.

შ. ძ ა ი — გ ა მ ო მ გ ო ნ ი

pommade satin

(ატლასის კომადა)

ხელების კანის რბილად შე- სანახავად; ზამთარში არ და- უკდება ხელის კანი, ვინც ამ კომადას ხმარობს.

9, Rue de la Paix, Paris

156-96

თფილისის სამკურნალო

(4 პარილის სახსოვრად)

მრეენის მადანზე, ჩიტახოვის სახლებში ავთამყოფებს მიიღებენ ყოველ დღე, კვი- რას გარდა, დილის 8 საათიდან დილისვე 10 საათამდინ.

მ რ შ ა ბ ა თ ს: ექიმი მინკიევიჩი — ხირუ- რგიულ ავთამყოფობისათვის, ბარალევიჩი და ლისიცივი — შინაგანი ავთამყოფობისათვის.

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: მერმიშევი და მარკარო- ვი — შინაგანი ავთამყოფობისათვის, მამამ- შევი — თვალის ექიმი.

მ თ შ ა ბ ა თ ს: ლისიცივი — შინაგანი ავთამყოფ., მიუჩარინცი — ვენერიული ავთ- მყოფობისათვის.

ს უ თ შ ა ბ ა თ ს: მერმიშევი შინაგან ავთ- მყოფობისათვის.

პ ა რ ა ს კ ე ვ ს: ლისიცივი და ასატუ- როვი — შინაგანი ავთამყოფობისათვის და მინ- კიევიჩი — ხირგიულისთვის.

შ ა ბ ა თ ს: მერმიშევი და მარკაროვი — შინაგანი ავთამყოფი. მიუჩარინცი — ყურის და ხირურგიულ ავთამყოფობისათვის და მამამ- შევი — თვალის ავთამყოფობისა.

კამკასიის საბავიო ინსტიტუტი

მშობიარე ქალები მიიღებენ ყოველთვის დღე და ღამე, ფასი დღეში 50 კაპ., ღარი- ბები უფასოთ მიიღებენ.

ცალკე ოთახების ქირა თვეში 30-50 მანეთამდის არის.

მიღება ავთამყოფი ქალებისა და ყმაწვილების.

ქალის ავთამყოფობისათვის: ყოველ დღე, კვირას გარდა, 10 საათი- დამ 11 მდინ — დოქტორი პანანოვი.

მთხშაბათობითა და შაბათობით 12 საა- თიდან 1-მდინ — დოქტორი რემერტი.

სამშაბათობით და შაბათობით 11-დამ 12-მდინ — დოქტორი აღბანუსი.

საყმაწვილო ავთამყოფობისთვის: ხუთშაბათობით 11 საათიდან 12-მდინ და კვირაობით 10-დამ 11-მდი — დოქტორი შუაკოვი.

შაბათობით 12 საათზე რჩევა დოქტო- რებისა: რემერტის, აღბანუსის და პანანოვის.

ინსტიტუტთან ახლოდ გაიხსნა განყოფი- ლება, რომელშიაც საქალბო ავთამყოფო- ბას არჩენენ. ამ განყოფილების საზოგადო ოთახში ავთამყოფთა უნდა აძლიონ დღეში — 50 კაპ., ცალკე ოთახებში კი დღეში — 1 მან

რკ. გზა.	დილა.	საღამ.	II კ.	III კ.	საქსლის გეგმები	ფოფა	ბირჟა	მან.	კაპ.	მაზანდა	მან.	კაპ.
თფილისი	9 36	4 54			ა) ფოთიდან მიდის:	ა) თფილისიდან:	პეტერბურგი, 7 იანვარს.			თფილისი, 10 იანვარს		
მცხეთა			68	38	მდესისკენ — ხუთშაბათს დილით.	სამზღვარ გარეთ, მუთაისს, რუსეთს	მრთი მანეთი ღირს:			პური შორაგალის ფთ.	1 50	
ზორი	12 21	8 41	2 40	1 23	სტამბოლს — კვირაობით, დილას.	ყოველ დღე კვირას გარდა. ზუღდ.	ლონდონში 3 1/2 პენსი.	84		ქერი ფუთი.	95	
ხაშური	2	11 10	3 92	2 18	ბ) მდესისკენ:	ოთხშ., მზურგეთს — პარასკ და	პარიზში 3 0 3/2 სანტიმი.	89		ბამბა მრეენისა, ფუთი.	5 20	
ბეკათუბანი			4 42	2 46	ფოთისკენ — ხუთშაბ., ნასად. 3 საათ.	შაბ. პახეთს — სამშ. და შაბ.	მსკონტი(სარგებლისფასი)	74		— ამერიკისა, ფუთი.	5 60	
ქვირილა			5 81	3 23	სტამბოლს — ოთხშაბათს, შუადღეზე	შაბ. პახეთს — სამშ. და შაბ.	ბანკის ბილეთი 5%	93 25		ბაპერტილი ბამბა ფთ.	8	
მუთაისი	8 23		6 75	3 75	ფოთიდან:	ფოთიდან:	მოგებიანი(პირველისესხი)	179		მატყელი თუშური ფთ.	6	
სამტრედია			7 73	4 29	I II III	თფილისისა და ფოთისკენ — ყო-	მოგებიანი (მეორე სესხი)	173 50		— მარკამისა ფთ.	4 60	
ახ.-სენაკი			8 57	4 76	სოხუმამდი . 4 3 1	ველ დღე, კვირას გარდა. მზურ-	ბორაოს ფურცლები:			აბრეშუმი ნუხური სტ	3 20	
ფოთი	11 44		9 75	5 42	ქერჩამდი . 20 50 15 50	გეთს — ორშ. და პარასკ. ზუღდის	თფილ. სააზნ. ბანკისა.			ქონი, ფუთი.	4 50	
					ტაგანროგ. 34 27 8 60	— ოთხშაბ.	ხერსონის ბანკის (5 1/2)	79 75		ქონის სანთელი ფუთი.	5 40	
					მდესისკენ. 38 30 9 60		მოსკოვის (5%).	81 50		სტეარინის სანთელი, ფ.	12 50	
										ხორცი ძროხისა, ლიტ.	65	
										— ცხვრისა, ლიტრა	63	
										სპირტი, ვედრო.	6 60	
										შაქარი, ბროც. ფუთი	9	
										— ფხვნილი ფუთი	6 40	
										შავი გრგვალი, ფუთი	20	
										ხუთი ქუნჯუთისა ფთ.	5 20	
										მქოლი 1/2 იმპერიალი	7 15	